

NAZARBAYEV
UNIVERSITY

**Назарбаев Университеті дербес білім беру ұйымының мүмкіндіктері
шектеулі және ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерді қолдау
саласындағы саясаты мен рәсімдері**

Санат: Қағидалар

Бекітілген күні: 17.05.2023

Күшіне енген күні: 17.05.2023

Қол жеткізу деңгейі: көпшілікке қол
жеткізуге ашық

ИНҚ жіктеуіші: 2.11 ASL

Бекітуші орган: Академиялық кеңес

Тіркеу нөмірі: 24

Иесі: Провост офисы

Қайта қарау күні: 01.12.2025

Жарамдылығы: НУ және НУ талапкерлері

Күші жойылған құжаттар:

Атауы:

Күні:

Тіркеу нөмірі:

Бекітуші орган:

1-бөлім. Мақсаты және қолданылуы

1.1. Осы Саясат пен Рәсімдер ерекше білім беру қажеттілігі бар студенттерді Назарбаев Университетінің білім беру жүйесіне жан-жақты қатыстыру қажеттілігін ескереді. Осылайша, бұл құжатта әділ, барабар және тиімді инклюзивті орта құруға арналған институционалдық, басқарушылық, оқытушылық және оқу элементтері арасындағы байланыс ұсынылған. Осы Саясат пен Рәсімдер біздің заңды міндеттемелерімізге және қамқорлық жасау міндетімізге сәйкес мүмкіндіктері шектеулі және басқа да ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерді қолдау бойынша Университет саясатын сипаттайды.

1.2. Саясат пен Рәсімдер Назарбаев Университетінің барлығын қамтитын жұмыс, білім беру және әлеуметтік атмосфера құру жөніндегі күш-жігерін мақтан тұта отырып, теңдік пен жан-жақтылықты ілгерілетуге оң көзқарас ұстанатынын сипаттайды. Назарбаев Университеті оқу орнының алуан түрлілігін белсенді құптайды және бағалайды.

1.3. Назарбаев Университеті өтініш беруге, қабылдауға, бағалауға, ілгерілетуге, оқуға, тәртіпке, оқуды бітіруге немесе студенттің Назарбаев Университетінің бағдарламасына қатысуына байланысты кез келген басқа аспектіге қатысты мүмкіндіктері шектеулі білікті тұлғаға қатысты ерекше білім беру қажеттіліктері белгісі бойынша кемсітушіліктің болмауына кепілдік береді. Бұл Саясат Университетке түскісі келетін барлық студенттер мен талапкерлерге қолданылады.

1.4. Осы Саясат пен Рәсімдер бакалавриат, магистратура және докторантура бағдарламаларының барлық қатысушы студенттеріне, сондай-ақ барлық кредиттік және кредиттік емес курстарға, академиялық бағдарламаларға, оқу іс-шараларына, академиялық емес қызметке және тұрақты қарым-қатынастары бар Назарбаев Университетінде тұруға немесе мүмкіндіктері шектеулі және ерекше білім беру қажеттіліктері бар тұлғалар ретінде анықталған, оқу орны берген біліктілігі бар студенттерге қолданылады. Атап айтқанда, Назарбаев Университеті мүгедектігі жоқ студенттермен салыстырғанда мүмкіндіктері шектеулі және ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерді қолайсыз жағдайға душар ететіндей әрекет етпейді.

1.5. Бұл Саясат ұлтына, төлем мәртебесіне, тұрғылықты жеріне немесе Университетке байланысты іс-шараларға қатысатын кез-келген басқа сипаттамаларға қарамастан барлық студенттерге, оның ішінде жоғары ғылыми білімі бар студенттерге және басқа оқу орындарынан іс-сапар мақсатында келген студенттерге қолданылады.

2-бөлім. Терминдер / Анықтамалар

2.1. Осы Саясат пен Рәсімдерде мынадай терминдер мен қысқартулар қолданылады:

2.1.1. ДСО - Денсаулық және салауаттылық орталығы.

Назарбаев Университеті дербес білім беру ұйымының мүмкіндіктері шектеулі және ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерді қолдау саласындағы саясаты мен рәсімдері

2.1.2. НУ немесе Университет - «Назарбаев Университеті» дербес білім беру ұйымы.

2.1.3. ЕБҚК - Академиялық кеңестің Ерекше білім беру қажеттіліктері жөніндегі комитеті.

2.1.4. UMC - University Medical Center.

2.1.5. Мүгедектік және ерекше білім беру қажеттіліктері - мүгедектік адамның күнделікті қарапайым іс-әрекеттерді орындау қабілетіне айтарлықтай және ұзақ мерзімді теріс әсер ететін физикалық немесе психикалық ауытқу ретінде анықталады. Мүгедектік бір-бірімен ілесе жүруі және көрінуі немесе көрінбеуі мүмкін физикалық және психикалық шектеулердің кең ауқымын қамтиды. Ерекше білім беру қажеттіліктеріне студенттің Назарбаев Университетінің ортасына қол жеткізуіне, оқу мазмұнына немесе оның курстарын немесе бағдарламаларын бағалау тәжірибесіне кедергі келтіретін физикалық, когнитивтік, әлеуметтік-эмоционалдық және психологиялық жағдайлар жатады. Бұл жағдайлар уақытша, тұрақты немесе мерзімді болуы мүмкін және дәрігер немесе психиатр сияқты танылған сарапшы тарапынан диагноз қойылуы немесе расталуы (зорлап берілмеуі) керек.

2.1.6. Құрылғы – «құрылғы» термині мүмкіндігі шектеулі адамға оқу ортасына, мазмұнына қол жеткізуге және/немесе тапсырмаларды орындауға мүмкіндік беретін орта, оқу бағдарламасының пішімі немесе жабдық сияқты аспектілердің өзгеруін сипаттауда пайдаланылуы мүмкін. Олар мүмкіндігі шектеулі студенттерге оқу курсына қатысуға тең мүмкіндіктер береді. Жеңілдіктер берілген студенттер оқытылатын курстың немесе бағдарламаның академиялық талаптарына, сондай-ақ оқу курсының кез келген ажырамас немесе негізгі талаптарына немесе компоненттеріне сәйкес келуі керек.

2.1.7. Ақылға қонымды құрылғы - егер барлық қатысты тараптардың мүдделерін сәтті теңестірсе, құрылғы ақылға қонымды болып табылады. Құрылғы мынадай салдардың біріне әкелсе, ақылға қонымды деп саналмайды:

1) курстың, оқу жоспарының немесе бағдарламаның маңызды сипатын түбегейлі өзгертеді;

2) университет үшін шамадан тыс әкімшілік немесе қаржылық ауыртпалыққа әкеледі.

Студенттерге арналған ақылға қонымды құрылғы - бұл Университет мүгедектігі жоқ студенттермен тең дәрежеде барлық білім беру қызметтерін ұсынуға студенттердің толық қол жетімділігін қамтамасыз етуге қабылдайтын шаралар, мысалы:

1) Қабылдау және алыну.

2) Курсқа немесе бағдарламаға қатысу.

3) Объектілер мен қызметтерді пайдалану.

2.1.8. Инклюзия – университеттің оқу ортасына қатысуда барлық студенттерді қолдау процесі. Инклюзияға барлық студенттер тиесілі болу сезімін елеуі және олардың жетістіктерін қолдауда тиісті ресурстар алу үшін Университет, мектептер, профессорлық-оқытушылық құрам және студенттер жүзеге асыратын процестер кіреді.

2.1.9. Құжаттама - құжаттама құрылғыны талап ететін студенттер үшін қажет және оны медицина маманы ұсынуы керек. Егер мүгедектігі айқын көрінсе (мысалы, мүгедектер арбасын пайдалану) немесе диагнозы арнайы психо-білім тестілеу арқылы (мысалы, оқуға қабілетсіздік) бағаланса, студенттер бұл талаптан босатылуы мүмкін. Құжаттамаға мынадай талаптар қойылады:

- 1) Құжаттама студенттің қазіргі жағдайын көрсетуі керек.
- 2) Құжаттаманы дайындайтын және ұсынатын медицина қызметкерлерінің тиісті мамандық бойынша жан-жақты дайындығы мен жұмыс тәжірибесі болуы және тиісті лицензиясы және/немесе сертификаты болуы тиіс.
- 3) Біліктілігіне қарамастан, отбасы мүшесінен немесе студентпен жеке қарым-қатынасы бар тұлғадан құжаттама қабылданбайды.
- 4) Құжаттама ағылшын тілінде болуы немесе Назарбаев Университетінің қызметкері тарапынан расталуы, есепті құрастырған маманның лауазымы мен өкілеттігі (лицензия/тіркеу туралы ақпаратты қоса алғанда) көрсетілген ресми бланкіде басылуы, күні көрсетілуі және қол қойылуы тиіс.

2.1.10. Уақтылы тәртіп - студент алдымен 2.1.9-тармақта анықталғандай медицина маманынан білікті құжаттама ұсынады, одан соң тиісті құрылғыларды анықтау және келісу үшін деканның орынбасарымен (немесе баламалы қызметкермен) кездеседі және соңғы қадам оқытушыларға бекітілген құрылғылар туралы хабарлау болып табылады. Құрылғылар келісілген пайдалану сәтінен бастап қолданылады және алдыңғы күнмен қолданылмайды.

2.1.11. Құпиялылық - тұрғын үй алу мақсатында мүгедектік туралы ақпаратты өз бетінше жариялайтын студенттерде НУ студентінің академиялық карточкасына енгізілген ақпарат пен құжаттама болады. Құрылғылар туралы ақпарат оларды пайдалану үшін қол жетімділікті қажет ететіндерге ғана беріледі, ал медициналық құжаттама, оның ішінде диагноз құрылғыны жасаушыларға ғана қол жетімді болады. Студенттер туралы ақпарат НУ-дан тыс жеке немесе мемлекеттік құрылымдарға берілмейді.

3-бөлім. Негізгі ережелер

3.1. Жауапкершілік

3.1.1. Студенттер мыналар үшін жауапты:

- 1) университетке мүгедектігін өз қалауы бойынша жариялау және ақылға қонымды құрылғыларды қарастыруды және енгізуді қамтамасыз ету үшін қажетті құжаттаманы ұсыну;
- 2) қажет болған жағдайда, егер уақытша деп танылса немесе сыныптағы жаңа күтулерге сәйкес түзетуді қажет етсе бейімделуді ұзарту туралы сұрау салу;
- 3) тиісті оқытушыларға құрылғыларды ұсыну мүмкіндіктері туралы хабарлау;
- 4) Деканның академиялық мәселелер жөніндегі орынбасарына (немесе баламалы лауазымды тұлғаға) бекітілген құрылғыларды ұсынудағы бұзушылықтар туралы хабарлау.

Назарбаев Университеті дербес білім беру ұйымының мүмкіндіктері шектеулі және ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерді қолдау саласындағы саясаты мен рәсімдері

3.1.2. Оқытушылар құрамы мыналар үшін жауапты:

1) мүмкіндігі шектеулі және ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерді қолдау бойынша НУ саясатымен және рәсімдерімен танысу және ерекше білім беру қажеттіліктері бар барлық студенттермен осы Саясатқа сәйкес қарым қатынас жасау;

2) кез келген бекітілген құрылғыларды уақтылы енгізу;

3) қажет болса, құрылғыларды енгізуде жәрдем алуға жүгіну;

4) ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушыларға арналған құрылғылар туралы тиісті ақпаратпен заңды түрде құрылғыларды іске асыруға қатысатындармен, мысалы, оқытушылардың көмекшілерімен алмасу;

5) осы саясаттың кез келген бұзылуы тәртіптік жазаға әкелуі мүмкін екенін түсіну.

3.1.3. Декандардың орынбасарлары мен Мектеп басшылығы мыналар үшін жауапты:

1) студент пен Мектеп атынан тиісті тараптарды қоса алғанда, студентпен бірлескен кездесулерді үйлестіру;

2) студенттің мүгедектігіне және/немесе ерекше білім беру қажеттіліктеріне қатысты құжаттамасының 2.1.9-тармақта көрсетілген талаптарға сәйкестігін қамтамасыз ету;

3) қайта қарауға қажетті мерзімдерді қоса алғанда, ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттер үшін жасалған келісілген құрылғылар туралы қажетті құжаттаманы толтыру;

4) мүмкіндігі шектеулі және басқа да ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерді қолдауды дамытуға жәрдемдесу үшін профессорлық-оқытушылық құрам мен қызметкерлерді тиісті ресурстармен қолдау;

5) осы саясат бұзылғаннан кейін жасалуы керек іс-әрекеттерді анықтау.

3.1.4. ЕБҚК және оның мүшелері мыналар үшін жауапты:

1) қажет болған жағдайда мүмкіндігі шектеулі және ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушыларға арналған құрылғыларды қолдау және дамыту мәселелері бойынша мектеп жиналыстарына қатысу және кеңес беру;

2) мектептердегі саясат пен рәсімдер және ағымдағы озық тәжірибелер туралы ақпаратты тарату, оған кездесулер немесе біліктілікті арттыру сабақтары кіруі мүмкін;

3) ЕБҚК қабылдаған және Академиялық кеңес бекіткен Жарғыға сәйкес барлық отырыстарды хаттамалауды қамтамасыз ету;

4) ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерге берілетін құрылғыларға қатысты ресми есепке алу жүйелерін құжаттау процесін әзірлеу;

5) университетте білім берудегі инклюзивті тәжірибелер туралы хабардарлық пен қолдауды насихаттау;

б) қажетіне қарай осы «Саясат пен рәсімдер» құжатын қайта қарауға қатысу.

3.1.5. НУ мыналар үшін жауапты:

Назарбаев Университеті дербес білім беру ұйымының мүмкіндіктері шектеулі және ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерді қолдау саласындағы саясаты мен рәсімдері

1) ЕБҚК-ның заңды және әкімшілік талаптарын қолдау.

3.1.6. Жалпыға бірдей жауапкершілік:

1) Құпиялылық. Оқушының ерекше білім беру қажеттіліктері, мүгедектік мәртебесі, медициналық ақпарат және тұру жағдайлары құпия болуы керек. ЕБҚК, кафедра меңгерушілері, профессорлық-оқытушылық құрам және қызметкерлер студенттің әл-ауқатына қатысты заңды алаңдаушылық болмаса немесе заңды білім қызығушылығы немесе білу қажеттілігі болса, мысалы, оқытушының құрылғыны ендіруге жауапты көмекшісімен бөлісу үшін бұл ақпаратты қатаң құпияда ұстауы керек.

3.2. Енгізу аясы

Осы Саясат пен Рәсімдер НУ Сабақ беру және оқыту саясатына және НУ Сапаны қамтамасыз ету саясатына, сондай-ақ Университеттің басқа да ішкі құжаттарына сәйкес әзірленген.

№	Кезеңдер	Функциялар	Пікірлер
3.2.2	Студент	Мүгедектіктің сипаты мен дәрежесін ашып, электрондық почта арқылы тиісті құжаттаманы ұсына отырып, өзі оқитын Мектептің академиялық мәселелер жөніндегі деканының орынбасарына (немесе баламалы лауазымды тұлғаға) сұрау салады. 2.1.9-тармақта айқындалғандай студенттер ұсынған құжаттама.	Құжаттамаға қойылатын талаптар 2.1.9-тармақта келтірілген.
3.2.3	Деканның академиялық мәселелер жөніндегі орынбасары (немесе баламалы лауазымды тұлға)	Деканның академиялық мәселелер жөніндегі орынбасары (немесе баламалы лауазымды тұлға) арнайы консультациялық комитеттің НУ ЕБҚК мүшесімен (ЕБҚК комитетінің төрағасы тағайындаған) және тиісті Департаменттің немесе Бағдарламаның, оның ішінде студенттің басшысымен кездесуін сұрау салуды алғаннан кейін он (10) жұмыс күнінен кешіктірмей құрылғыны ұсыну жоспарын талқылау үшін ұйымдастырады.	Кез-келген құрылғылар жөніндегі шаралардан басқа, арнайы комитет студентке қажет болған жағдайда, кәсіби қолдау алу үшін НУ УМС және ДСО-ға жүгінуді ұсына алады. Егер студент ұсынған құжаттама 2.1.9-бөлімде белгіленген талаптарға сәйкес келмесе, онда комиссия НУ УМС мен ДСО-дан студенттің мүгедектігін тәуелсіз бағалауды/тексеруді сұрай алады. 2.1.9-бөлімде қарастырылғандай, ақпараттың болмауы осы арнайы комитетке жедел ден

Назарбаев Университеті дербес білім беру ұйымының мүмкіндіктері шектеулі және ерекше білім беру қажеттіліктері бар студенттерді қолдау саласындағы саясаты мен рәсімдері

		<p>Консультациялық кездесу студенттің медициналық құжаттаманы көрсетуі, қосымша ақпарат беруі және сұралған құрылғыны (құрылғыларды), құрылғы ұсынылатын уақыт кезеңін және қайта қарау күнін талқылау үшін арналған. Процесс және қабылданған шешімдер қатаң құпия тәртіпте құжатталады.</p>	<p>қоюға кедергі болмауы керек.</p>
3.2.4	Студент	<p>Құрылғыларды ұсыну жоспары құрылғыларды студентпен бірлесе отырып іске асыратын оқытушыға берілуі керек.</p> <p>Студент пен арнайы консультациялық комитет арасында келісілген құрылғыларды ұсынуды қайта қарау күніне жеткенде, егер студент оған құрылғыны (құрылғыларды) ұсынуды жалғастыру қажет деп есептесе, ол 3.2.2-тармаққа сәйкес сұрау салуы тиіс.</p>	<p>Студенттер тапсыру мерзімі өткен курсты бағалауға немесе материалдарға қатысты құрылғылар алдыңғы күнмен қолданылады деп күтпеуі керек.</p>

3.3. Өтініштер

3.3.1. Құрылғыларды ұсынудан бас тартылған немесе құрылғыларды ұсыну жоспарына енгізілмеген студенттер осы Саясат пен Рәсімдердің 3.3.2 және / немесе 3.3.3-бөлімдеріне сәйкес әрекет ете алады.

3.3.2. Студенттер алдымен шағымның сипатын, интерактивті процестің бір бөлігі ретінде қарастырылатын факторларды және құрылғыларды ұсынудан бас тартқан бағдарламамен баламалы реттеу процесі мүмкіндігін талқылау үшін НУ ЕБҚК-ға хабарласу арқылы мәселені шешуге тырысуы мүмкін. Көбінесе құрылғымен байланысты проблеманы шешу үшін балама реттеу процесі жеткілікті.

3.3.3. Студенттер Провост кеңсесіне шағымдана алады және мұны мәселелерді баламалы реттеу процесі арқылы шешуге тырысудан басқа, Құрылғыларды ұсыну жоспары немесе құрылғыны ұсынудан бас тарту шыққан күннен бастап он төрт (14) күнтізбелік күн ішінде жазбаша түрде жасауы керек.

4-бөлім. Босату

4.1. Академиялық кеңес осы Саясат пен Рәсімдердің кез келген ережесінен босатуға құқылы.

5-бөлім. Уақытша ережелер

5.1. Қолданылмайды.

6-бөлім. Қайта қарау

6.1. Осы Саясат ресми қайта қаралуы және оған қажеттілігіне қарай тұрақты негізде өзгерістер енгізілуі тиіс.

7-бөлім. Өзара байланысты құжаттар

7.1. Қолданылмайды.